

Hoofdartikel

Kerkelijke eenheid

We kijken terug op weken waarin bijzondere dingen zijn gebeurd op kerkelijk gebied. We hebben het als erg schokkend ervaren toen op 1 november jl. bekend werd dat dr. H.J.C.C. J. Wilschut de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt verlaat en zich aansluit bij de Protestantse Kerk (PKN). Uit de kring van allen die voluit gereformeerd willen zijn komen reacties die blijk geven van onbegrip en verwarring. En dat kan ook niet anders. Immers ds. Wilschut stond bekend als de verontruste predikant in de GKV die zijn zorgen over de koers van de GKV niet onder stoelen of banken stak. Hij gold als een vurig pleitbezorger voor het handhaven van de gereformeerde belijdenisgeschriften en van de gereformeerde kerkorde. Daar komt bij dat ds. Wilschut zich ook sterk gekeerd heeft in de afgelopen jaren tegen afscheiding van de GKV. Hij heeft daar zelfs een boekje over geschreven, onder de titel 'Afscheiding?'. Het heeft ons in Dalfts en pijnlijk getroffen, dat deze ds. Wilschut zich in het voorjaar van 2010 beschikbaar stelde om op een gemeenteavond van de GKV te Dalfts en de verontruste broeders en zusters te manen om toch vooral niet te breken met het kerkverband van de GKV.

En dat wij persoonlijk pijnlijk getroffen zijn dat is niet het ergste. Maar deze voorganger heeft min of meer in Gods Naam de gemeenteleden opgeroepen om te blijven zitten waar ze zitten.

Binnen drie jaren tijds is die principiële visie blijkbaar veranderd. De grote woorden die gesproken en geschreven zijn over het niet mogen afscheiden, worden nu ingeslikt. Maar dat niet alleen. Het meest verbijsterend is dat ds. Wilschut meent dat hij er goed aan doet zich aan te sluiten bij de PKN. Daar hoopt hij op termijn predikant te worden. Op de website 'Eeninwaarheid' (nieuwsbrief 16 nov. 2013) heeft br. D.J. Bolt een 'Open brief' geschreven aan ds. Wilschut. De indringende vragen die daar aan ds. Wilschut gesteld worden zijn ook onze vragen. Ik zal die hier dan ook niet herhalen. Maar één ding is duidelijk, deze onderherder in dienst van Christus zet een streep door de grote daden van God in de geschiedenis van de kerk in de afgelopen eeuwen. Een streep door de Afscheiding van 1834, de Doleantie van 1886 en de Vrijmaking van 1944. Wat hem betreft worden blijkbaar de grote daden van de HERE in kerkherstel en kerkhervorming ongedaan gemaakt. En hoe is dat mogelijk? Uit de verantwoording die ds. Wilschut geschreven heeft voor familie, vrienden en kennissen blijkt, dat zijn keuze voor de PKN principiële is, vanwege zijn *veranderde denken over de kerk*. Een 'nieuwe bezinning in zijn denken over de kerk' heeft hem gebracht tot een andere visie op de kerk. Merkwaardig genoeg doet ds. Wilschut geen oproep uitgaan tot alle gelovigen in de GKV om hem te volgen. Geen beargumenteerd betoog met de artikelen 27 – 29 van de NGB in de hand om aan te tonen dat zijn veranderde kerkvisie juist is en om zijn gang naar de PKN te onderbouwen.

Ik geloof ook niet dat het mogelijk is om een aansluiting bij de PKN te onderbouwen met een beroep op de artikelen 27 – 29 van de NGB. Ook ds. Wilschut weet dat in het kerkverband van de PKN orthodoxie en vrijzinnigheid, waarheid en dwaling, een plaats naast elkaar gegund wordt en dat daar geen leertucht geoefend wordt. Helaas moeten we concluderen dat een voormalig strijder voor het blijven bij héél de gereformeerde belijdenis de strijd gestaakt heeft en met name op het punt van de kerk, de gereformeerde belijdenis losgelaten heeft.

Ds. Wilschut zal het zelf misschien niet zo bedoelen, maar als het gaat over het loslaten van het gereformeerd belijden inzake de kerk, sluit hij aan bij de ontwikkelingen in de GKV. Want bij de bijzondere dingen die gebeurd zijn op kerkelijk gebied, hoort wat mij betreft ook een column van prof. A.L.Th. de Bruijne in het ND van zaterdag 9 november jl. De column

heeft als titel 'Delen in de gescheurde kerk'. Ik wil er graag rekening mee houden dat het een column is. Maar hoe je het ook leest, prof. De Bruijne pleit er in duidelijke termen voor om veel positiever aan te kijken tegen kerkelijke verdeeldheid. Om te beginnen herhaalt hij, wat hij al eerder geschreven heeft, dat hij 'wel iets ziet' in de pluriformiteitsleer van Abraham Kuiper. Het gaat God volgens De Bruijne om de gevarieerdheid en de veelkleurigheid in zijn schepping. Om die veelkleurigheid te beschermen heeft God vanwege de zonde een onnatuurlijke verdeeldheid aan de wereld opgelegd. De verdeeldheid heeft dus een positief doel, met het oog op de nieuwe wereld die komt.

Als we prof. De Bruijne goed begrijpen, dan moeten we volgens hem de overeenstemming zien tussen de verdeeldheid die er kwam in de wereld, na de torenbouw van Babel, en de kerkelijke verdeeldheid die er vandaag is. Ook de kerk krijgt 'te maken met de onnatuurlijke verdeeldheid die God aan de mensheid oplegde'. Dus blijkbaar geldt ook voor de kerk, dat de verdeeldheid een door God opgelegde verdeeldheid is. Kerkelijke verdeeldheid 'juist om de veelkleurigheid te dienen'. Voelt prof. De Bruijne dan niet de pijn van de kerkelijke verdeeldheid? Jawel, maar totdat de nieuwe wereld komt, ontkomt zij niet aan 'noodzakelijke kunstmatige verdeeldheid'. Ja, sterker nog, de elementen van die veelkleurigheid die je aantreft in verschillende kerkverbanden en groeperingen moet je volgens De Bruijne niet offeren maar 'beheren'. Zo meent hij dat o.a. de charismatici hun spontane afhankelijkheid van de Geest niet moeten relativeren en dat rooms-katholieken het pausschap als symbool voor wereldwijde eenheid niet cadeau moeten doen. Prof. De Bruijne stelt tenslotte voor om in de gescheurde kerk het gebroken lichaam van Christus te herkennen. Hij zegt dat Jezus het lijden van de verdeeldheid in de mensheid op zich nam. Ook zegt hij: Wie verlangt naar eenheid, moet eerst leren delen in het gescheurde lichaam van Christus.

Mijns inziens zet de hoogleraar uit Kampen zijn lezers op het verkeerde been. Christus kwam om de schuld van onze zonden op Zich te nemen. Ook de schuld van de van de zonde die oorzaak is van verdeeldheid. Maar Hij die kwam om te sterven voor onze zonden zegt ook: Ga heen en zondig niet meer! (Joh. 8:11). Dat geldt ook voor kerkelijke zonden en dwalingen. Christus en zijn apostelen waarschuwen krachtig voor de dwalingen die Christus kerk kapot maken. Dát mis ik in het betoog van prof. De Bruijne. Die dwalingen zijn er gekomen. En ze hebben geleid tot noodzakelijke kerkreformatie. Daarom is niet alles wat zich vandaag kerk noemt, ook écht kerk. Bij prof. De Bruijne is dat inmiddels wel zo. Dat is de veranderde visie op de kerk in de GKV. Maar dat is niet wat de kerk van de eeuwen belijdt in haar belijdenisgeschriften. Artikel 28 van de NGB zegt dat het 'volgens Gods Woord de roeping is van alle gelovigen zich af te scheiden van hen die niet bij de kerk horen'. Helaas is dat geluid niet meer te horen bij prof. De Bruijne en bij zoveel andere GKV-ers.

Het is wel het geluid dat Het Woord van God ons zelf leert.

Christus zegt in Joh. 17: 'Heilig hen in uw waarheid!' 'Uw Woord', Vader, 'is de waarheid'! Christus bidt voor de zijnen opdat zij allen één zijn in de waarheid! Dát geeft echte broederschap, als je samen echt wilt staan voor de waarheid van Gods Woord!

En Marcus 3:34,35: 'Al wie doet de wil van God, die is mijn broeder en zuster en moeder'. Kerkelijke eenheid, gemeenschap der heiligen, vind je daar waar broeders en zusters, samen metterdaad willen staan op dat ene fundament, dat Christus Zelf gelegd heeft, het fundament van apostelen en profeten, dat fundament, waarvan Christus Zelf de Hoeksteen is..

Daarom is het erg als de koers van de kerk zo sterk bepaald wordt door ménselijke keuzes en gevoelens, als de koers koers gebaseerd wordt op grond van enquêtes, in plaats van op grond van de waarheid van Gods Woord. Als dat gebeurt dan wordt de eenheid ondermijnd.

Dan wordt de vrede in de gemeente van Christus aangetast. Dan raken broeders en zusters verdeeld. Dan ben je ook dankbaar dat de HERE ons weer terug wilde leiden, naar dat oude en dat vaste fundament. Als het Woord van God echt zeggingskracht heeft, dan wordt ook band tussen broeders en zusters weer sterk. Dan is het een vreugde om samen Avondmaal te

vieren! Dan zullen allen die op de vaste grond van dat ene fundament willen staan, elkaar ook weer in werkelijkheid vinden. Kinderen van Gods huisgezin, die elkaar echt zoeken in een kerkelijke eenheid, die goed en lieflijk in de ogen van de HERE (Psalm 133).

E. Heres